

Số: 28 /TB-VKS-P2

Quảng Ninh, ngày 26 tháng 8 năm 2022

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM
Phiên tòa hình sự trực tuyến xét xử
vụ án Nguyễn Đình Hậu, về tội “Giết người”

Ngày 16 tháng 8 năm 2022, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ninh tổ chức cho Kiểm sát viên, Kiểm tra viên và Chuyên viên Viện kiểm sát 2 cấp tham dự phiên tòa hình sự trực tuyến xét xử vụ án **Nguyễn Đình Hậu**, bị Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ninh truy tố về tội “Giết người”, quy định tại điểm a, khoản 1, Điều 93 Bộ luật Hình sự năm 1999. Đây là phiên tòa thực hiện số hóa hồ sơ và phân công cán bộ giúp việc cho Kiểm sát viên.

Trên cơ sở ý kiến tham gia, đóng góp của các đơn vị gửi về, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ninh tổng hợp và ban hành Thông báo rút kinh nghiệm phiên tòa như sau:

I. NHẬN XÉT ĐỐI VỚI CÔNG TÁC THỰC HÀNH QUYỀN CÔNG TỐ VÀ KIỂM SÁT XÉT XỬ CỦA KIỂM SÁT VIÊN:

1. Tác phong của Kiểm sát viên:

Các Kiểm sát viên thực hiện đúng quy định của ngành về đeo, mang trang phục; tư thế, tác phong trang nghiêm, đĩnh đạc, chủ động, tự tin trong khi xét hỏi và tranh luận; bình tĩnh, linh hoạt trong việc xử lý các tình huống phát sinh tại phiên tòa. Giọng đọc cáo trạng, luận tội to, rõ ràng; chủ động xét hỏi, có hiệu quả làm rõ hành vi phạm tội của bị cáo. Bảo vệ được quan điểm truy tố của Viện kiểm sát.

2. Phần kiểm sát thủ tục bắt đầu phiên tòa:

*** Ưu điểm:**

- Kiểm sát viên đã thực hiện cơ bản đảm bảo các trình tự về việc kiểm sát hoạt động của Chủ tọa phiên tòa khi tiến hành các thủ tục bắt đầu phiên tòa. Phát biểu quan điểm của Viện kiểm sát về thủ tục bắt đầu phiên tòa, về thành phần Hội đồng xét xử, về sự vắng mặt của những người làm chứng ngắn gọn, theo đúng quy định pháp luật Tố tụng hình sự.

*** Tồn tại:**

Khi giải thích quyền và nghĩa vụ cho bị cáo, Chủ tọa phiên tòa chưa giải thích và hỏi bị cáo về việc mã hóa bản án đăng lên cổng thông tin điện tử của Tòa án; chưa phổ biến quyền và nghĩa vụ của luật sư theo quy định tại Điều 72 Bộ luật Hình sự, nhưng kiểm sát viên không phát hiện để yêu cầu bổ sung.

3. Phần tranh tụng tại phiên tòa:

3.1. Công bố cáo trạng:

* **Ưu điểm:** kiểm sát viên đọc Cáo trạng to, rõ ràng, có câu kết thúc và đề nghị HĐXX tiếp tục làm việc, thể hiện tính uy nghiêm của phiên tòa.

* **Tồn tại:**

- Phần Kết luận trong cáo trạng: sử dụng cụm từ “bản 01 **nhất**” là chưa được chính xác.

3.2. Phần xét hỏi:

* **Ưu điểm:**

+ Kiểm sát viên đã nghiên cứu kỹ hồ sơ, chuẩn bị đề cương xét hỏi.

+ Tập trung lắng nghe, ghi chép, tích cực tham gia xét hỏi để làm rõ những vấn đề Hội đồng xét xử chưa hỏi hoặc chưa làm rõ. Đặt câu hỏi ngắn gọn, dễ hiểu, bám sát nội dung vụ án.

+ Mặc dù bị cáo không nhận tội, nhưng trong quá trình xét hỏi, kiểm sát viên chủ động, linh hoạt, đưa ra các câu hỏi sát, phù hợp, làm rõ những mâu thuẫn, các tình tiết quan trọng trong vụ án, kết hợp với việc trình chiếu công bố tài liệu chứng cứ đã được số hóa như: lời khai của bị cáo, lời khai của các nhân chứng, kết quả khám nghiệm hiện trường, tử thi, kết quả giám định... để đấu tranh, làm nổi bật được nguyên nhân, diễn biến hành vi phạm tội, chứng minh hành vi phạm tội “Giết người” của bị cáo là hoàn toàn có căn cứ; đồng thời cũng đã làm rõ các tình tiết định khung, tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự cho bị cáo... Qua đó, đã bảo vệ thành công, khẳng định được quan điểm truy tố nêu trong Cáo trạng là đúng người, đúng tội, đúng pháp luật.

* **Tồn tại:**

+ Sau khi công bố lời khai của những người làm chứng, kiểm sát viên đặt câu hỏi đối với bị cáo còn chưa được hợp lý, như “Tại sao những người làm chứng lại khai như vậy?”; “Tại sao mẹ, chú, em họ, bạn thân của bị cáo lại khai nội dung như vậy?”.

+ Tại phiên tòa, bị cáo khai nhờ đối tượng tên “Vòm” cùng đi đánh dần mặt ông Hiến và anh Định, tuy nhiên trong cáo trạng thể hiện bị cáo khai nhờ đối tượng tên “Hào” – Kiểm sát viên không phát hiện mâu thuẫn này để đấu tranh làm rõ;

+ Bị cáo khai được Trương Thị Hương và mẹ của Hương nhờ bị cáo đi đánh dần mặt ông Hiến, anh Định, còn chị gái Hương chỉ quán rửa xe của anh Định cho bị cáo đến đánh dần mặt; ngoài ra, mẹ của Hương còn đưa 2.000.000 đồng tiền uống nước cho việc đã nhờ bị cáo giúp, nhưng HĐXX cũng như kiểm sát viên không đề cập làm rõ các vấn đề trên để xem xét, đánh giá có hay không sự liên quan của mẹ và chị gái Hương đến vụ án.

+ Cáo trạng truy tố bị cáo về tình tiết định khung “Giết nhiều người”, tuy nhiên phần xét hỏi không hỏi để làm rõ căn cứ Viện kiểm sát rút một phần truy tố đối với bị cáo tại phiên tòa.

5. Về luận tội:

*** Ưu điểm:**

- Về hình thức: trước khi trình bày luận tội, Kiểm sát viên đã giới thiệu rõ ràng, đầy đủ họ tên, quyền năng pháp lý của đại diện Viện kiểm sát tại phiên tòa. Đọc luận tội rõ ràng, có điểm nhấn, kịp thời bổ sung những tình tiết phát sinh tại phiên tòa vào bản luận tội.

- Nội dung: luận tội xây dựng đúng theo mẫu của Ngành. Phân đánh giá chứng cứ viết ngắn gọn, không lặp lại nội dung Cáo trạng mà tập trung phân tích, đánh giá tính chất, mức độ nguy hiểm của hành vi phạm tội; nguyên nhân và điều kiện phạm tội; nêu được những tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự; những vấn đề phát sinh tại phiên tòa, từ đó đề nghị mức án phù hợp với tính chất, mức độ hành vi phạm tội của bị cáo; thể hiện được tính giáo dục, cải tạo, kiến nghị biện pháp phòng ngừa vi phạm, tội phạm.

*** Tồn tại:**

- Luận tội chưa đánh giá được sâu vai trò đồng phạm của Hậu trong hồ sơ vụ án; chưa phân tích lý do rút một phần quyết định truy tố đối với bị cáo Hậu.

6. Phần tranh luận:

*** Ưu điểm:**

- Kiểm sát viên đã chú ý lắng nghe, ghi chép nội dung ý kiến của Luật sư; và đối đáp đầy đủ, có phân tích, đánh giá và lập luận.

- Đã tổng hợp đầy đủ các ý kiến tranh luận của bị cáo, Luật sư bào chữa cho bị cáo đưa ra, quan điểm tranh luận ngắn gọn, đúng trọng tâm.

*** Tồn tại:** không có.

7. Nhận xét về cán bộ giúp việc cho KSV và việc thực hiện số hóa hồ sơ:

- Về cơ bản việc số hóa hồ sơ được thực hiện tương đối tốt, đã Scan những tài liệu, chứng cứ quan trọng trong hồ sơ vụ án để phục vụ trình chiếu công bố tài liệu, chứng cứ tại phiên tòa. Việc trình chiếu tài liệu, chứng cứ số hóa được kịp thời, phù hợp với nội dung yêu cầu dẫn chứng đưa ra chứng minh; hình ảnh rõ nét.

Tuy nhiên, việc sử dụng tài liệu số hóa đôi lúc còn di chuyển nhanh, gây khó khăn cho người tham dự phiên tòa trong việc quan sát tài liệu trình chiếu. Khi trình chiếu nên nêu rõ đó là tài liệu gì để thuận lợi cho bị cáo, những người tham dự phiên tòa hiểu nội dung hơn.

II. NHẬN XÉT GÓP Ý VỚI HỘI ĐỒNG XÉT XỬ VÀ NHỮNG NGƯỜI THAM GIA TỔ TỤNG KHÁC:

1. Đối với Hội đồng xét xử:

*** Ưu điểm:**

- Hội đồng xét xử mặc trang phục đúng quy định, tác phong chuẩn mực. Đặc biệt là Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa đã điều khiển phiên tòa một cách dân chủ, công khai, khách quan và đảm bảo quy định của pháp luật. Tiến hành phân thủ tục cơ bản đầy đủ quy định của pháp luật.

- Phần xét hỏi, Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa, các Hội thẩm nhân dân đã xét hỏi đối với các bị cáo và những người tham gia tố tụng tại phiên tòa làm sáng tỏ nội dung vụ án; làm rõ được tính chất, mức độ nguy hiểm của hành vi phạm tội; các tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự; việc bồi thường dân sự đảm bảo quy định của pháp luật. Kết hợp với việc giáo dục tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho bị cáo và những người tham dự phiên tòa.

*** Tồn tại:**

- Phần thủ tục chưa hỏi ý kiến của kiểm sát viên, đại diện hợp pháp của người bị hại về việc vắng mặt những người làm chứng và có yêu cầu hoãn phiên tòa, hoặc có yêu cầu đưa thêm vật chứng hay không; không giải thích và cũng không hỏi luật sư bào chữa có cần giải thích về quyền và nghĩa vụ hay không là chưa đảm bảo quy định của pháp luật.

2. Người tham gia tố tụng khác:

Thư ký phiên tòa đã chuẩn bị chu đáo, đảm bảo để phiên tòa diễn ra theo đúng thời gian ghi trong Quyết định xét xử; phổ biến Nội quy phiên tòa cho những người tham dự phiên tòa trước khi khai mạc phiên tòa đầy đủ, rõ ràng. Thực hiện đúng quy định của pháp luật về trình tự, thủ tục tại phiên tòa.

III. CÔNG TÁC TỔ CHỨC DỰ PHIÊN TÒA VÀ THẢO LUẬN RÚT KINH NGHIỆM:

Tại các điểm cầu, Lãnh đạo các đơn vị đã quán triệt, phân công Kiểm sát viên, Kiểm tra viên, Chuyên viên tham dự đầy đủ, nghiêm túc và theo dõi phiên tòa từ khi khai mạc đến khi kết thúc. Sau khi kết thúc phiên tòa, đã tổ chức thảo luận, rút kinh nghiệm và gửi biên bản tổng hợp về Viện kiểm sát tỉnh. Các ý kiến góp ý sát, đúng, mang tính chất xây dựng, chỉ ra các tồn tại, thiếu sót cần rút kinh nghiệm đối với Kiểm sát viên, thể hiện tinh thần trách nhiệm, ý thức học hỏi trao đổi về kỹ năng THQCT, KSXX nhằm nâng cao trình độ nghiệp vụ, chất lượng tranh tụng tại các phiên tòa hình sự nhất là các phiên tòa trực tuyến, thực hiện số hóa hồ sơ và phân công cán bộ giúp việc. Các đơn vị làm tốt, có ý kiến tham gia nhanh, chất lượng là: Phòng 7, Hạ Long, Cẩm Phả, Đông Triều, Bình Liêu, Ba Chẽ, Hải Hà, Đầm Hà.

IV. MỘT SỐ VIỆC CẦN THỰC HIỆN TRONG THỜI GIAN TỚI:

Để nâng cao hơn nữa chất lượng THQCT, kiểm sát xét xử các vụ án hình sự, lựa chọn các phiên tòa để tổ chức tham dự, rút kinh nghiệm, đặc biệt là các phiên tòa trực tuyến đảm bảo hoàn thành chỉ tiêu nghiệp vụ công tác năm và việc tổ chức tham dự, rút kinh nghiệm phiên tòa đạt hiệu quả. Viện kiểm sát nhân dân tỉnh yêu cầu các đồng chí Trưởng phòng 1, 2, 3, 7 và Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân các huyện, thị xã, thành phố thực hiện một số nội dung sau:

1. Tăng cường lựa chọn và đăng ký tổ chức các phiên tòa trực tuyến, báo cáo Lãnh đạo Viện kiểm sát tỉnh để tổ chức cho Kiểm sát viên, Kiểm tra viên, Chuyên viên 2 cấp tham dự, học tập và rút kinh nghiệm chung, nhằm nâng cao chất lượng công tác THQCT và kiểm sát xét xử tại các phiên tòa hình sự.

2. Sau khi tham dự phiên tòa, các đơn vị phải tổ chức thảo luận ngay, tổng hợp các ý kiến tham gia, đóng góp và gửi kịp thời về Viện kiểm sát nhân dân

tính để tổng hợp chung. Đối với các vụ có luật sư tham gia phiên tòa, số hóa hồ sơ trong biên bản họp rút kinh nghiệm phải nêu đầy đủ phần nhận xét, đánh giá về phần tranh luận, việc thực hiện số hóa tại phiên tòa.

3. Tăng cường thực hiện số hóa hồ sơ và trình chiếu tài liệu, chứng cứ tại phiên tòa, nhất là các phiên tòa có bị cáo không nhận tội, phản cung hoặc chứng cứ còn mâu thuẫn. Việc trình chiếu tài liệu, chứng cứ nên có sự chuẩn bị và lựa chọn những tài liệu, chứng cứ có giá trị chứng minh, tính thuyết phục cao, chú ý quan tâm trong việc đảm bảo chất lượng đường truyền.

Viện kiểm sát nhân dân tỉnh tổng hợp, thông báo để các đơn vị quán triệt, rút kinh nghiệm và tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chuyên đề tham dự phiên tòa trong thời gian tới./.

Nơi nhận:

- Vụ 7, VPVTC; VKSNDCC tại Hà Nội; (để báo cáo)
- Đ/c Viện trưởng VKSND tỉnh QN; (báo cáo)
- Phòng 1, 2, 3, 7 – VKSND tỉnh và 13 VKSND huyện, thị xã, thành phố (để rút kinh nghiệm);
- Văn phòng tổng hợp, Phòng Thanh tra (để biết);
- Lưu: VT, P7.

Nguyễn Huy Thắng